

* **Boj za slovenske šole v Trstu.** V nedeljo, dne 14. t. m., se je vršil pri Sv. Ivanu v Trstu dobro obiskan shod političnega društva „Edinosti“, na katerem so sprejeli to-le resolucijo: „Javni ljudski shod, zbran pri Sv. Ivanu dne 14. oktobra 1906., protestira odločno proti nameravani ustanovitvi samostojne italijanske šole pri Sv. Ivanu ter pozivlja vlado, da sistira dotični sklep mestnega sveta tržaškega, ker nameravana italijanska šola pri Sv. Ivanu ima političen raznarodovalen namen, ker ni potrebna za skoro izključno slovenski svetoivanski okraj, ker ustvarja za tržaške Slovence krivico v političnem in ekonomičnem obziru in ker ustvarja očito kršenje narodne ravnopravnosti z ozirom na postopanje nasproti tržaškim mestnim Slovincem, katerim se za več nego 2000 šolskih otrok odreka že 22 let zahtevano ljudsko šolo“.

* **Grof Agenor Goluchowsky**, avstro-ogrski minister zunanjih zadev, je podal cesarju svojo demisijo. Zunanjo politiko je vodil 12 let (po odstopu grofa Kalnokyja). Goluchowsky je bil slab diplomat in neroden politik. Dasi rodod Poljak, je vedno protežiral samo Nemce. Posebno resolutno je nastopal proti balkanskim Slovanom. Posegal je tudi rad v ogrsko politiko in si je s tem nakopal sovraštvo Madjarov, ki so ga sedaj podri. Danes je grof Goluchowsky politični mrtvič.

* **Ogrsko-hrvaški državni zbor.** Ministrski predsednik dr. Wekerle, ki je obenem tudi finančni minister, je predložil zbornici proračun za l. 1907. Proračun izkazuje 1.262.015.219 kron izdatkov in 1.269.035.561 kron dohodkov, potemtakem prebitka 20.322 kron. Nova postavka je 40.000 kron za časniškarski penzijski fond. Pokritje za avtonomne izdatke Hrvaške in Slavonije se je povišalo za 400.000 kron. Skupne potrebščine za Hrvaško znašajo 21.850.000 kron.

* **Kardinal Skrbensky** je izdal na duhovništvo praške naddijeceze list, v katerem pravi, da so v zadnjem času nekateri duhovniki postali nezvesti svojemu poklicu, ker pravijo, da so s katoliško cerkvijo v njenem sedanjem stanju ter pri sedanjih njenih napravah nezadovoljni; zahtevajo, da se morajo izvesti reforme ter upoštevati se mora tudi duha časa. Ali ravno ti možje, ki hočejo reformacije, smatrajo večkratno sveto izpoved duhovnika za nekaj nepotrebne, ponižujejo Marijino čiščenje, podkopujejo ugled škofov. Skrbensky kaže zlasti na celibat, ki služi tolikokrat v izpodtiko, rekoč, da cerkev opominja, naj se živi pravo cerkveno življenje. Pravi tudi, da je duh sedanjega časa tak, da se rado vse obsoja in vse bolje ve; temu duhu časa pa služabniki cerkve ne smejo verovati.

* **Nadškof Stablewski za poljski jezik.** Dne 14. t. m. je bila po vseh cerkvah nadškofije gneznske prečitana okrožnica nadškofa Stablewskega, v kateri nadškof energično naglašja, da je le oni verski pouk uspešen in primeren, ki ga otroci uživajo v maternem jeziku.

* **Srbija.** Pri čitanju kraljevega ukaza ob otvoritvi skupščine niso vstali s svojih sedežev nacionalci, socialisti in velik del mladih radikalcev. S tem so hoteli protestirati proti nepravilnemu sklicanju. Nacionalci so interpelirali glede spora z Avstrijo. Vlada je predložila trgovinsko pogodbo s Turčijo in potem zasedanje za nedoločen čas odgodila. — Avstrijska carinska in trgovinska konferenca, ki se v kratkem snide, bo najbrž sklenila, pretrgati s Srbijo vse trgovinske zveze.

* **Kongres italijanskih anarhistov** se je vršil 15. t. m. v Ferrari. Oblasti so ga pričakovale šele 16. t. m. Anarhist Feretti je slavil v svojem govoru rusko revolucijo. Razpravljali so o propagandi za protimilitarizem in pa o izdaji anarhističnega dnevnika.

* **Italija.** Vojni minister zahteva 250 milijonov lir za prenovljenje topništva in za druge take „potrebe“. Za šolstvo se v Italiji nič ne menijo. Zadovoljni so, da imajo — topove.

* **Španija.** Vlada pripravlja zakonski načrt za uvedbo civilnega zakona. Ministrski svet je sprejel zakonski načrt o redovnih pravicah. Načrt določa: 1. da morajo vsi redovi in samostani imeti državno privoljenje, 2. da imajo sodišča pravice, preiskovati v vsakem samostanu, 3. da nimajo redovi pravice do javnega pouka, 4. da morajo vsi redovi, ki se bavijo z industrijskimi podjetji, plačevati davke. Inozemski in taki redovi, katerih vodstvo ima sedež v inozemstvu, se razpuste.

* **Za ustavo v Turčiji.** Iz Carigrada javljajo, da tamkaj razširjajo proglaš mladoturške stranke, ki so ga tiskali v Parizu.

Članek obsoja tridesetletno sultanovo vlado in zahteva, naj sultan, ki v prihodnje zasede prestol, priseže, da uvede ustavo. V mladoturški stranki se zlasti poudarja važnost in potreba šolstva.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: sl. mestno županstvo v Rudolfovem 100 K; sl. županstvo občine Sodražica 10 K; Pevsko društvo „Javornik“ v Matenji vasi 5 K, kot del veselničnega dohodka; udeležniki „učiteljskega krožka“ šentvidskega, ko so si dne 18. t. m. ogledovali uzorno gospodarstvo in mlekarno g. M. Juvančiča v Medvodah 23 K; tov. Fran Štefančič, nadučitelj v Vel. Laščah 10 K kot dobljeno stavo s tov. M. Kosecem v kmet tečaju na Grmu; učiteljstvo radovljiškega okraja zložilo ob priliki okr. učit. konference 23 K 80 h; tov. Fr. Drnovšek, učitelj v Sevnici, je nabral med prijatelji učiteljstva v Starkinovi gostilni 2 K 30 h; g. dr. Fran Ilešič, c. kr. profesor v Ljubljani, je prigospodaril na obeh c. kr. učiteljskih pri šolskih zvezkih 3 K 8 h; gosp. Dragotin Pribil, c. kr. okr. šolski nadzornik na Krku, 10 K; Učiteljski zbor ljudske šole v Postojni 10 K namesto venca na grob šolskemu slugi. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt je plačal tov. Edvard Markošek, učitelj v Ljubnem na Gorenjskem.

Petindvajsetletnico učiteljevanja sta dne 20. t. m. praznovali gdč. Marija Kavčičeva, c. kr. voditeljica dekliške ljudske rudniške šole v Idriji, in gdč. Antonija Jannochna, c. kr. učiteljica na isti šoli. Čestitamo!

Šolske vesti na Kranjskem. V seji deželnega šolskega sveta dne 11. t. m. so bili imenovani: provizorični učiteljci Angela Petričeva v Knežaku in Otilija Jugova v Blokah za definitivni učiteljci na istih mestih, učitelj-voditelj Mihael Mežan za nadučitelja v Studenem. V začasni pokoj sta stopili učiteljci Amalija Sedlakova v Mirni in Pavla Kobler-Flescheva v Ribnici. — Štirirazrednice v Leskovcu, v Št. Vidu nad Ljubljano in v Mengšu se razširijo v petrazrednice. Absolvirana kandidatinja Ana Vizjakova je imenovana za provizorično učiteljico v Sostrem.

Šolske vesti na Štajerskem. Nadučitelju v Jarenini, tovarišu Josipu Slekovec, je deželni šolski svet štajerski v svoji seji od 11. t. m. izrekel povodom njegove upokojitve za dolgoletno izbornu službovanje posebno zahvalo. — V isti seji se je sklenilo ljudsko šolo v Polzeli razširiti od štirirazrednice na petrazrednico. — Prestavljen je definitivni učitelj Ivan Kavčič od S. Kunigunde v Remšnik. Definitivna učiteljica Ida Pogličeva pri Sv. Lovrencu je stopila v začasni pokoj.

Šolske vesti na Koroškem. Na Koroško so imenovane kot podučiteljice absolventinje ljubljanskega učiteljskega, in sicer Edita Perhaučeva za Žihpolje, Hermina Reiserjeva za Prevalje, Alojzija Štebijeja za Dobroves in Alojzija Wanderschmidtova za Spodnji Dravograd. — Deželni potovalni učitelj na deželni šoli za planinarstvo v Grabnerhofu pri Admontu na Štajerskem, Karel Pulfer, je imenovan za planinarskega nadzornika na Koroškem in voditelja kmetijske zimske šole v Špitalu. Alojzij Hafner, dosedanji voditelj te šole, je pa premeščen na novo kmetijsko zimsko šolo v Freže. — Novo ljudsko šolo prično prihodnje leto graditi v Celovcu v šentrupertske predmestju, ker je število šoloobveznih otrok vedno večje.

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni dne 15. vinotoka 1906. Iz za zadnje seje se vzamejo med drugim sledeče, kurentnim potom rešene vloge na znanje: Na dvorazrednici v Št. Petru se dovoli tudi za tekoče šolsko leto poldnevni pouk. Reaktivirani upokojeni nadučitelj Ivan Okorn dobi mesto nadučitelja in voditelja na dvorazrednici na Premu, dočim se pa dosedanji provizorični učitelj-voditelj Ivan Kobal premesti v Dolenjo vas pri Senožečah. — Provizorično se nastavitva učit. kandidatki, in sicer: Marija Modičeva na dvorazrednici na Studencu, Marija Jurca pa na novi enorazrednici v Hruševju pri Hrenovicah. Definitivni učiteljici M. Uršičevi v Podkraju se dovoli enoletni dopust za udeležbo učiteljskega tečaja za meščanske

šole v Ljubljani. Zaradi bolezni dobila pa dopust nadučitelj Rafael Zupane v Podkraj in učiteljica Frančiška Valenčičeva na Premu. Suplentkam se nastavijo: Milena Kavčičeva in Josipina Smoletova za Podkraj ter Marija Zaletelova za Prem. Neki prošnji za olajšavo šolskega pohoda se ugodi. Določi se število članov, ki jih bodo volili občinski zastopi v krajne šolske svete za prihodnjo šestletno dobo. Prošnja za ekskurendno šolo v Gorenjih Ležečah se priporočilno predloži c. kr. dež. šolskemu svetu, istotako tudi prošnja nekega nadučitelja za denarno podporo. Predlog za pomaknjenje učnih oseb v višje plačilne razrede se upošlje c. kr. dež. šolskemu svetu v uradno porabo. Prošnji ravnatelja meščanske šole v Postojni za zvišanje stanarine se ugodi. Sestavi se komp. tabela za izpraznjeno učno mesto v Vrbovcu. — Vas Bateževó brdo se vsóla v Zagorje. V neki disciplinarni zadevi se razsodi. Predlogi o uvedbi šolskih zdravnikov se predlože c. kr. dež. šolskemu svetu v uradno porabo. Končno se določi, kdo ima zastopati šolo v krajnem šolskem svetu v Postojni.

Učiteljska služba. Na štirirazredni deški ljudski šoli v Slovenski Bistrici je razpisano mesto definitivnega nadučitelja. Pravilno opremljene prošnje je poslali do 1. grudna t. l. krajnemu šolskemu svetu v Slovenski Bistrici. Lepo stanovanje, izredno velik vrt in druga plačilna vrsta. Slovensko učiteljstvo se naj pridno poteguje za to službo.

Blagoslovljenje nove šole se je vršilo dne 14. t. m. v Hruševju pri Postojni. Slavnost se je izvršila povsem sijajno. Tej slovesni priliki so prisostvovali med drugimi tudi gospod Štef Lapajne, c. kr. okr. glavar, z gospo soprogo, gospod Iv. Thuma, c. kr. okr. šolski nadzornik, tudi z gospo soprogo ter gospod Jaksche, c. kr. okr. inženir. Slavnost so povečali govori nekaterih navzočih gospodov, zlasti gospoda glavarja, gospoda nadzornika in gospoda hrenovškega župnika. Omeniti je tudi, da je bila ta dan šola vsa v zastavah in tudi druge hiše niso bile brez njih.

Iz Vipave nam pišejo: Dne 12. t. m. je došel v Vipavo gospod deželni predsednik Teodor Schwarz. V soboto, 13. t. m., je sprejel tudi tukajšnje učiteljstvo. Na povabilo g. šolskega vodje Skale si je ogledal tukajšnje šole. — V prvem nadstropju je z največjim zanimanjem ogledoval razstavljene spisne in risarske izdelke — izvršene po novi metodi — tukajšnjih učencev, o čemer se je najpovoljnejše izrazil.* — Ugajala mu je tudi vzorna disciplina na šoli. Prisostvoval je praktičnemu nastopu tovariša učitelja Gruma ter se potem poslovil od učiteljstva.

Jugoslovanska dijaška zveza. Drugi mesec se snidejo v Belgradu delegatje bolgarskih, srbskih, hrvaških in slovenskih visokošolcev, ki izdelajo program za bodočo zvezo jugoslovanskih visokošolcev; tedaj tudi določijo čas kongresa.

O življenju slovanskih narodov je sklenilo to leto prirejati predavanja načelnistvo „Slovanske Besede“ v Šofiji. 14. t. m. je predaval v „Slovanski Besedi“ naš rajak, profesor A. Bezenšek, o preporodu in sedanjem položaju Slovencev v kulturnem in gospodarskem oziru.

Na Ruskem so od 12. do 26. septembra letos aretirali 1063 oseb. Svoboda!

Knjižico za slepce nameravajo ustanoviti v Zagrebu v zavodu za slepce.

„**Napredak**“ prijavlja naš članek o plačah in pokojnini avstrijskega učiteljstva.

Prva gimnazijka na mariborski gimnaziji je hči mariborskega odvetnika dr. Haasa. Vstopila je v I. razred.

Nemško šolo zahtevajo pri Veliki Nedelji in v Ormožu tamkajšnji Nemci. V ta namen so že napravili potrebne korake.

Kmetijska družba v Ljubljani razpisuje podpore, oziroma nagrade za izboljšanje hlevov do 1. decembra t. l. Pri oddajanju se bo oziralo na tiste kraje, kjer daje govedoreja največ dobička. Pogoji so razglašeni v „Kmetovalcu“. — V Ljubljani bo v drugi polovici meseca novembra vinski sejem in vinarski shod, ki ga priredi avstrijsko društvo za varstvo vinstva.

Hrvaškemu društvu za narodno prosveto je pristopil škof Pavel Gugler kot ustanovnik in plačal 200 K ustanovnine. Škof Gugler je prvi ustanovnik novega društva. Kaj pa naši slovenski škofi?

* Posebno so mu ugajale ilustracije posameznih beril, kakor: Lakomni pes, Škratelj, Martin Krpan i. dr.

Profesor Ivan Frischauf. V „Našem Listu“ čitamo: V spominu so še dogodki in izgredi proti nemškemu profesorju nemškega graškega vseučilišča Frischaufu od strani nemških kolegov in učencev. Med profesorji, ki so se dvigali proti Frischaufu, so bili, v našo sramoto moramo pripoznati, tudi tisti redki Slovenci, ki poučujejo na graškem vseučilišču. Ves srd Nemcev proti Frischaufu izvira namreč odtod, ker noče le-ta podpirati političnih namenov nemškega planinskega društva, ampak je zastavil mnogo truda in ur v odkritje slovenskih planin. Eden glavnih povodov izgredov proti njemu pa je dala Frischaufova brošura „Der Alpinist und Geograph Eduard Richter.“*) Slednji je bil tudi profesor graškega vseučilišča, eno leto tudi njegov rektor, ali drugače njegova toli slavljenja alpinistika ni nič drugega nego velik švindal. Izraz je morda malo strog, pa zadene vse to početje prav v bistvo: Richter ni bil nič drugega nego navaden zagrizenec, ki je sovražil Slovence uprav strupeno in blatil naš narod in deželo, kjer je le mogel. S poštenjem Frischaufom se seveda to ni skladalo in ocenil je Richterjevo delo tako, kakor je bilo v istini. Zbog tega ves nemški Izrael pokonci in — — Frischauf je bil vpokejen. Sramotno za nas, da ni povzdignil nihče naših poslancev na primernem mestu svojega glasu. Naravnost škandalozno lahko imenujemo postopanje slovenskih poslancev v zadevi Frischaufa, toli zaslužnega moža za naše planinstvo. Frischauf je žrtev gonje proti Slovincem; Frischauf je žrtev svojega pravcoljubja; Frischauf je žrtev za slovensko stvar! Dosedaj se je spomnil teh do neba kričečih krivic, ki so se mu godile v zadnjem času od graških Nemcev in zdaj še od naše c. kr. vlade, edino zadnji shod v Mozirju, kjer je bila sprejeta tudi sledeča resolucija, enoglasno in z velikim navdušenjem: „Dne 30. septembra zbrani volilci gornjegradskega okraja so ogorčeni vsled umirovljenja prof. Frischaufa, ki je 30 let nepristransko, nesebično in požrtvovalno deloval v slovenskih planinah, katere je razkril in seznanil širom sveta. Žalostno je, da se ni našel niti eden državni poslanec, ki bi se bil potegnil za nas Slovence toliko zaslužnega moža. Pozivamo g. dr. Vouška kakor vse slovenske državne poslance, naj potrebno ukrenejo, da dobi užaljeni profesor Frischauf potrebno zadoščenje.“

Internationalopolis, mesto za umetnost in znanost, namerava ustanoviti v Ameriki neki doktor Eihmann. Dobiva toliko daril, da je baje novo svetovno mesto že zagotovljeno.

Pisemski poštni promet ob nedeljah. V trgovinskem ministrstvu gre za to, da se bodo v bodoče oddajala pisma ob nedeljah ves dan istotako kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se prilepjale na pisma posebne „nedeljske znamke“, ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako znamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismonoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že uvedeno.

Nove bosanske poštne znamke — sistiranje. Iz Sarajeva poročajo, da je c. in kr. državno vojno ministrstvo ukazalo sistirati nove bosanske poštne znamke, ki bi morale priti v promet z dnem 1. novembra t. l. Vzrok temu sistiranju je baje ta, ker imajo znamke samo nemški napis, proti čemer so hrvaški listi energično protestirali. Zasedaj ostanejo v veljavi dosedanje znamke.

Ljudski oder berlinskih delavcev, t. j. posebno delavsko gledališko društvo, ki ima nalogo, skrbeti za dobre, res umetniške predstave. Lep procvit in uspehe je doslej oviralo le to, da nima delavstvo lastnega gledališča, in da morajo najeti zdaj to, zdaj ono gledališče, kar je časih jako težko, ker to in ono ravnateljstvo noče ali pa ne more odstopiti večera, ki bi ga delavstvo rado. Zato se ni čuditi, če je nastal kmalu klic po lastnem delavskem gledališču, kjer bi uprizarjali le take igre, ki imajo kaj literarne vrednosti. Vodstvo tega društva je izdalo v ta namen oklic na delavstvo, naj pomaga uresničiti idejo s tem, da pristopi vsak zaveden delavec kot delničar k podjetju. En tak delež bi znašal 20 mark. — Upati je, da se namera posreči, in tako se zgodi, da dobi Berlin najpopolnejši gledališki umetniški zavod, ki ga ustanove — delavci!

Deset zapovedi za Čehe. „Budivoj“ je prinesel na uvodnem mestu sledečih deset zapovedi: 1. Vedi, da te je Bog ustvaril Čeha; ne bodi odpadnik! 2. Ne vdajmo se! 3. Češkega

*) O tej brošuri smo poročali tudi mi.

otroka v češko šolo! 4. Izobrazuj se! 5. Delaj! 6. Bodi plemenit človek! 7. Pokoravaj se narodni disciplini! 8. Bodi dober gospodar! 9. Svoji k svojim! 10. Varuj si zdravje!

Kako delujejo na Nemškem za ljudske knjižnice.

Na Nemškem se je ustanovilo posebno društvo književnikov in pesnikov, ki imajo namen, podpirati ljudske knjižnice. Ljudske knjižnice plačajo društvu nekaj malega na leto, za kar dobivajo na leto najboljše produkte nemške literature. Prvo leto je dobilo 500 knjižnic po 35 knjig, drugo leto 750 knjižnic po 40, a letos vsaka knjižnica po 42 knjig, tedaj skupno 31.500 knjig.

Popravek. Gdč. Buhova je nastavljena na c. kr. rudniški šoli v Idriji kot definitivna učiteljica, ne pa kot provizorična, kakor smo zadnjič pomotoma poročali.

Slovenska Šolska Matica. Knjige „Slovenske šolske Matice“ za l. 1906. bodo kmalu dotiskane. Da moremo o pravem času sestaviti in natisniti tudi imenik članov, prosimo p. n. gg. poverjenike, ki nam še niso naznanili letošnjih članov, da to nemudoma store. V isti namen prosimo p. n. učitelje in učiteljice, da čim preje oglašajo svoj pristop pri svojih poverjenikih. — Častno bi bilo za naš stan, da se tudi letos pomnoži število Maticarjev.

O d b o r.

Razgled po šolskem svetu.

— **Hrvaška družba sv. Cirila in Metoda za Istro** je imela v zadnjih letih 65.490 K 52 h dohodkov in 47.953 K 96 h izdatkov, torej 17.537 K 56 h prebitka. Družba vzdržuje 12 enorazrednic, 3 dvorazrednice in 1 štirirazrednico.

— **Bosanski učitelji na Dunaju.** Učiteljska deputacija iz Bosne je 15. t. m. odpotovala na Dunaj, da predloži finančnemu ministru Burianu in eventualno še cesarju svoje zahteve glede izboljšanja učiteljskih plač.

— **Stolica za madjarski jezik na belgrajskem vseučilišču.** „Budapesti Hirlapu“ poročajo iz Belgrada, da namestnica srbska učna uprava ustanoviti na belgrajskem vseučilišču stolico za madjarski jezik.

— **Pouk o čiščenju zob** so uvedli v londonskih šolah. Šolsko mladino poučujejo vsako jutro, kako morajo rabiti ščetko za zobe. Učiteljsvo vestno pazi na to, če si znajo otroci res čistiti zobe.

— **8000 poljskih dijakov** se je letos vpisalo na varšavsko vseučilišče.

— **Nova poljska gimnazija.** V Lodzu je bila slovesno otvorjena poljska gimnazija, ki jo je ustanovilo poljsko društvo. Gimnazija ima sedaj štiri razrede in šteje že 270 učencev.

— **Nemška šola v Pulju.** V proračunskem odseku je povedal naučni minister Marchet, da začno dela za novo poslopje nemške šole v Pulju še letos, dozidana bo šola do početka šolskega leta 1907/08. Stalo bo to šolsko poslopje 140.550 K — Vidi se, kako vlada skrbi za Nemce v nenemških deželah. Kako sovražno stoji nasproti slovenskim šolam, vemo dobro n. pr. iz žalostne zgodovine slovenske mestne šole v Gorici. — Nemec pošilja svoje otroke v čedna poslopja v šolo, za Slovence v Gorici pa je še vedno na razpolago le — stara vojašnica!

— **Boj za srednje šole v Gorici z deželima kot učnima jezikoma** je popolnoma prenehal. „Soča“ piše glede tega: Samo kadar zboruje goriški deželni zbor, se čuje kako interpelacijo ali kak predlog o tej stvari, potem pa je vse tiho, in srednje šole so še vedno take kot prej. Nihče se ne zgane, niti ene besedice se ne čuje več. Železnica nam je dovedla v Gorico mnogo nemškega življa in ga nam še dovede. Toliko ga bo šeasoma, da ne vemo, če bo mogoče kdaj kasneje priti do srednjih šol v Gorici z deželima kot učnima jezikoma. Vlada štiti Nemce povsod in kako! In kar hipoma se utegne zgoditi, da bi se z vso silo upirala uvedbi deželnih jezikov za pouk na naših srednjih šolah, češ, kam pojdejo pa ti Nemci, ki so tudi domačini! Če bo to vprašanje spalo tako naprej kakor sedaj, bo kasneje zaman ves boj z vlado. Glavna krivda zadeva vedno Lahe, kateri, kakor smo že stokrat pribili, rajši sami trpijo, kot da bi Slovencev kaj privoščili. Narodno sovraštvo Lahov je velika ovira, da se ne more rešiti to šolsko vprašanje v korist deželanov obeh narodnostij. Sedaj pridejo pa še druge ovire, in posledica — razširjevanje Nemcev! — Nazadnje pa še — nadškofova gimnazija!

— **Šole na Bolgarskem, v Bosni in Hercegovini.** Sarajevska „Srbska Riječ“ je priobčila zanimivo statistiko o šolah v Bosni in Hercegovini ter napravila paralelo s statistiko bolgarskih šol. „Naša domovina in kneževina Bolgarska“ — piše omenjeni list — sta pričeli v istem letu „kulturno“ napredovati, t. j. živeti po evropsko. Ker se vedno poudarja, da se kultura kake dežele najlažje ocenjuje po številu osnovnih šol, hočemo pustiti, da govore številke in ne pišemo nikakega komentarja. — Tekom 28-letnega „kultiviranja“ je odprla bolgarska vlada 4700 osnovnih šol, dočim smo mi v Bosni in Hercegovini osrečeni le z 250 šolami! Bolgarska z vztočno Rumenijo imata 4.050.000 prebivalcev na 96.345 km². Ena šola pride torej na 862 prebivalcev ali na 20 km². Bosna in Hercegovina imata 1.750.000 prebivalcev na 51.028 km². Potemtakem prihaja pri nas ena šola na 7000 prebivalcev ali na 204 km². Številke govore!

— **Nadškofova gimnazija v Gorici.** Nadškof in knez dr. Sedej je obljubil v svojem slovitim pastirskem listu, da ustanovi s pomočjo ljudstva malo semenišče z gimnazijo. — Kakor čujemo, otvorijo prvi razred nadškofovega gimnazija že s prihodnjim šolskim letom. Pouk bo nemški. Razred se otvori v Böckmanovi obsežni vili, ki jo je bil kupil že rajnik Missia v take namene.

— **Nemška šola v Ormožu** ima letos 224 otrok. Na novo jih je vstopilo 54. Če se pomisli, da šteje Ormož okolu 590 takozvanih Nemcev — se vidi iz tega, kako se ponemčujejo štajerski Slovenci!

— **Italijansko šolstvo v inozemstvu.** V proračunu italijanskega ministrstva za zunanje zadeve je stavljena tudi vsota 1.125.000 lir za vzdrževanje italijanskih šol v inozemstvu. Za te šole skrbi tudi društvo „Dante Alighieri“. Šole ki jih podpira to društvo, obiskuje 76 000 otrok. Teh podpor sta deležna tudi Istra in Dalmacija.

Listnica uredništva.

Čprav smo tudi danes priredili dve strani priloge, smo morali nekaj stvari odležiti za prihodnjč. — Na razne napade zadnjih dni od poklicanih in nepoklicanih strani odgovorim, ko uredimo zadevo med seboj. Prosim manjše naglice in malo potrpljenja!

E. Gangl.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2550.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli na Erzelju se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 20. novembra 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnozdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 19. oktobra 1906.

Št. 1453.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu nad Cerknico se razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 6. novembra 1906.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 19. oktobra 1906.

Štajersko.

V političnem okraju Celje se sledeče službe učiteljev in učiteljic stalno, oziroma začasno popolnijo:

1. na petrazredni deški ljudski šoli v Trbovljah-Vode, II. krajni razred (krajni šolski svet Trbovlje) mesto učitelja,

2. na štirirazredni dekliški ljudski šoli na Hrastniku, II. krajni razred, 2 mesti učiteljice,

3. na štirirazredni ljudski šoli v Mozirji, II. krajni razred, mesto učitelja oziroma učiteljice, (stalni učitelj dobi na leto 72 K za stanarino),

4. na k ljudski šoli v St. Juriju ob Tab. spadajoči šolski podružnici na Ojstrici, III. krajni razred, (ena soba kot prosto stanovanje) mesto učitelja.

Prošniki za te službe imajo pravilno opremljene prošnje vložiti predpisanim uradnim potem do dne 10. novembra 1906 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Celje, dne 1. oktobra 1906.